



Opinie Zorg

Geen wonder dat we oud worden vreselijk vinden

Trouw

Voordat we gaan praten over een voltooid leve wet, moeten we eerst kijken hoe onze maatsch omgaat met ouderen, aldus Michael Echteld er Joost van Iersel van Avans Hogeschool.

Michael Echteld en Joost van Iersel 20 augustus 2019, 10:33

Moet er een nieuwe wet komen die tegemoet komt aan de doodswens van ouderen zonder levensbedreigende aandoeni Eerder moet de vraag worden beantwoord of een doodswens worden voorkomen door een meer solidaire en inclusieve samenleving. Dan pas kunnen en mogen we een wet rondom voltooid leven overwegen.

Door een sterke roep uit de maatschappij om hulp bij zelfdod

voor deze groep te regelen, staat het onderwerp al enige tijd op de politieke agenda. Tweede Kamerlid Pia Dijkstra (D66) vindt de huidige euthanasiewet niet voldoet. In de nieuwe wet wil de Staat dat zelfbeschikking leidend wordt en dat ook ouderen zonder levensbedreigende aandoeningen over hun eigen sterven mogen gaan: 'het is een kwestie van beschaving'.

Een afkeer van afhankelijk zijn

Uit onderzoek door Els van Wijngaarden van de Universiteit van Humanistiek blijkt dat mensen die hun leven als voltooid beschouwen een persistente doodswens hebben op basis van aantal kenmerken: sterke gevoelens van eenzaamheid, er niet toe doen, het onvermogen om zichzelf te uiten, geestelijke of lichamelijke vermoeidheid en afkeer van afhankelijk zijn. Een solidaire en inclusieve maatschappij zorgt voor randvoorwaarden die de oorzaken wegnemen. Het maakt de kans kleiner dat ouderen zich eenzaam voelen, het zorgt voor het gevoel dat ze er toe kunnen en dat ze er mogen zijn ondanks uitingsbeperkingen, vermoeidheid en afhankelijkheid.

De behandeling van de wet-Dijkstra, de wet Waardig Levensafgang is nu uitgesteld. Het kabinet wenst eerst meer inzicht in de materie door onderzoek. Hiervoor is er een kortdurend onderzoekstraject ingezet, aangestuurd door onderzoeksfinancier ZonMw. In dit traject wordt bepaald hoe de groepen mensen met een persisterende al dan niet actieve doodswens worden gekenmerkt en hoe groot deze groepen zijn. Belangrijk onderzoek, maar niet afdoende. Om de juiste afweging te kunnen maken mag het maatschappelijk perspectief niet ontbreken.

Niet de doodswens, maar de mogelijke ontstaansgrond ervan moeten we centraal stellen. Bij de alleroudsten schuurt het leven om verschillende redenen. Bij het lectoraat Zorg rond het Levensende van Avans Hogeschool doen wij onder andere onderzoek naar de vraag in welke mate deze ouderen (85-plus) toch zin hebben om de volgende ochtend weer op te staan.

Eenzaamheid

Ondanks een flinke opstapeling van ouderdomsklachten vertoonden de respondenten opmerkelijke (veer)kracht. Een belangrijke factor was de sociale en maatschappelijke verbondenheid. Duurzame contacten met familie, buurtgenoten, vrienden zijn van groot belang. Activiteiten geven doel en structuur. Enkelen missen de waardering voor hun, soms kleine, bijdrage.

Dit roept vragen op over hoe onze maatschappij omgaat met ouderen. Op dit moment worden productiviteit, functionaliteit en individualisme benadrukt. Dit model voor omgaan met ouderen is niet houdbaar. Geen wonder dat we oud worden vreselijk vinden.

De maatschappij moet zich meer solidair en inclusief opstellen naar

de kwetsbaren. Dan zullen ouderen minder ervaren dat ze er niet toe doen en is er minder sprake van eenzaamheid. Daarmee normaliseert en verzacht het vooruitzicht om ouder te worden en zullen grotere kwetsbaarheid en afhankelijkheid normaler zijn. Wij willen een maatschappij waarbij wordt geaccepteerd dat iedereen waardig is, ook al zijn er beperkingen. Pas wanneer een fundament is gelegd voor een dergelijke wereld zouden we moeten nadenken over een wet Waardig Levenseinde. Dat is pas een vorm van beschaving.

Lees ook

Minister De Jonge: Praten over het levenseinde maakt sterven minder eenzaam en minder pijnlijk

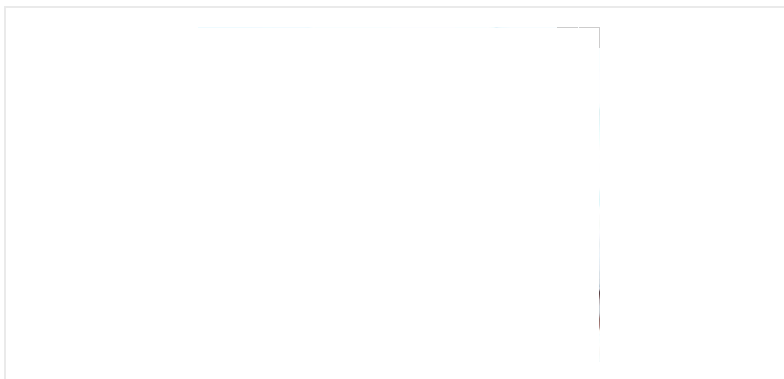
Praten over de dood komt nog te weinig voor. Het kabinet wil dat [gesprek](#) bevorderen en uitbehandelde patiënten helpen. Een campagne geeft tips voor de dialoog met artsen en familie.

Geef mensen ook ruimte en regie voor het sterven zonder ziekte

Opinie: Het euthanasiedebat richt zich nu op regie nemen over sterven bij [voltooid leven](#). Artsen moeten waarschijnlijk accepteren dat ze ook een rol hebben in de begeleiding naar dit levenseinde, meent Peter van der Voort, hoogleraar Health Care aan Tias School for Business & Society.



MEER OVER [PIA DIJKSTRA](#) [GEZONDHEID](#) [SAMENLEVING](#) [EUTHANASIE](#)
[DOOD EN STERVEN](#) [PETER VAN DER VOORT](#) [LEVENSEINDE VAN AVANS HOGESCHOOL](#)
[AVANS HOGESCHOOL](#) [MICHAEL ECHTELD EN JOOST VAN IERSEL](#)



opinie

Opinie Dierenwelzijn

Varkensschaamte?
Nee, hoor:

Commentaar

Zelfbeschikking over het
eigen leven kent haar

Column
Naema Tahir

De mens is nooit
te oud om te
leren nietsdoen



Column
Sylvain Ephimenco

Salvini is door
hetzelfde virus
gevloerd als Renzi



Opinie Generatiekloof
Denk ook eens aan
ons, **de jongeren**

Opinie
Lieve jeukw
kwetsbaa
passie ver
het mense

MEER OPINIE 

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip [hier](#) onze journalisten

Algemeen

Over ons
Contact met Trouw
Privacystatement
Abonnementsvoorwaarden
Gebruiksvoorwaarden
Cookiebeleid
Colofon

Service

Klantenservice
Mijn profiel
Vakantieservice
Adverteren
Losse verkoop

Meer Trouw

Abonneren
Nieuwsbrieven
Digitale krant
Webwinkel
RSS-feeds
Facebook
Twitter
Android apps
iOS apps

Navigeer

Columnisten
Recensies
Archief

Op alle verhalen van Trouw rust uiteraard copyright. Linken kan altijd, eventueel met de intro van het stuk erboven.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@trouw.nl.

© 2019 de Persgroep Nederland B.V. - alle rechten voorbehouden